

Informator o egzaminie eksternistycznym

od 2007 roku

GEOGRAFIA

Liceum ogólnokształcące

Warszawa 2007

Opracowano w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej
we współpracy
z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Łomży, Jaworznie i w Łodzi

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne	5
II. Wymagania egzaminacyjne	7
III. Opis egzaminu.....	15
IV. Przykładowy arkusz egzaminacyjny.....	17

I. INFORMACJE OGÓLNE

Podstawy prawne

Aktami prawnymi regulującymi przeprowadzanie egzaminów eksternistycznych są:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (DzU z 2004 r., nr 256, poz. 2572, z późn. zm., w tym Ustawa z dnia 11 kwietnia 2007 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (DzU Nr 80, poz. 542).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (DzU nr 179, poz. 1273).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 września 2007 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych (DzU nr 184, poz. 1309).

Warunki przystąpienia do egzaminów eksternistycznych

Do egzaminów eksternistycznych mogą przystąpić osoby, które ukończyły 18 lat i nie są uczniami szkół ani dziennych, ani wieczorowych.

Do egzaminu z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych może przystąpić osoba, która ma świadectwo ukończenia gimnazjum lub świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej.

Osoba, która chce zdawać egzaminy eksternistyczne i spełnia formalne warunki, powinna **dwie miesiące** przed sesją jesienną lub zimową złożyć w okręgowej komisji egzaminacyjnej właściwej swemu miejscu zamieszkania:

- **wniosek** o dopuszczenie do egzaminów eksternistycznych,
- **świadectwo (indeks)** potwierdzające ukończenie odpowiedniej szkoły lub klasy,
- **oświadczenie**, że nie jest uczniem (słuchaczem) szkoły,
- **kserokopię stron dowodu osobistego** zawierającego datę urodzenia i numer ewidencyjny PESEL.

Wniosek znajduje się na stronach internetowych OKE w formie załącznika do procedur organizowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych.

W ciągu 7 dni od daty złożenia wniosku dyrektor okręgowej komisji informuje pisemnie zainteresowane osoby o decyzji w sprawie dopuszczenia do egzaminów eksternistycznych.

Miesiąc przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych składa dyrektorowi OKE **deklarację**, w której wskazuje, z jakich przedmiotów chce zdawać egzaminy w danej sesji i przedkłada **dowód wniesienia opłaty** za te egzaminy. Informacji o kosztach egzaminu udziela okręgowa komisja egzaminacyjna.

II. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

Standardy wymagań egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminu eksternistycznego z geografii z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych

I. WIADOMOŚCI

Zdający zna fakty, rozumie i stosuje pojęcia, prawidłowości i teorie oraz przedstawia i wyjaśnia zdarzenia, zjawiska i procesy, dotyczące:

- 1) geosfer i ich charakterystyki oraz funkcjonowania systemu przyrodniczego Ziemi – zjawisk, procesów, wzajemnych zależności, zmienności środowiska w przestrzeni i w czasie, strefowości geograficznej, klęsk żywiołowych, równowagi ekologicznej;
- 2) funkcjonalnych i przestrzennych powiązań oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka, znaczenia podstawowych surowców mineralnych, typów gospodarowania w środowisku i ich następstw na wybranych przykładach (stref, kontynentów, krajów), ze szczególnym uwzględnieniem Polski;
- 3) przyczyn i skutków nierównomiernego rozmieszczenia ludności na Ziemi, problemów demograficznych społeczeństw (ze szczególnym uwzględnieniem Polski), współczesnych migracji ludności, urbanizacji, procesów przekształcania sieci osadniczej (wielkie miasta, suburbia, wyludnianie się terenów wiejskich);
- 4) świata w fazie przemian społecznych, gospodarczych i politycznych (modernizacja, restrukturyzacja, globalizacja), rozwoju turystyki i rekreacji, współpracy między społecznościami, procesów integracyjnych, zróżnicowania poziomu rozwoju gospodarczego na świecie, konfliktów zbrojnych i innych zagrożeń społeczno – ekonomicznych.

II. UMIEJĘTNOŚCI

Zdający:

- 1) posługuje się terminologią geograficzną (np. czyta ze zrozumieniem teksty zawierające terminologię geograficzną, wykorzystuje ją do opisu obiektów oraz przyczyn, przebiegu i skutków zdarzeń, zjawisk i procesów występujących w środowisku geograficznym);
- 2) lokalizuje ważne obiekty i obszary przyrodnicze oraz społeczno – ekonomiczne na powierzchni Ziemi i wskazuje ich położenie na mapach;

- 3) odczytuje informacje geograficzne z różnych źródeł: map, planów, roczników statystycznych, fotografii, profili, przekrojów, rysunków, czasopism, literatury popularnonaukowej i innych;
- 4) selekcjonuje, porównuje, interpretuje i grupuje informacje o stanie i zmianach środowiska geograficznego oraz sytuacji społecznej, ekonomicznej i politycznej na świecie według określonych kryteriów;
- 5) przedstawia zjawiska, procesy i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego oraz działalnością człowieka na przykładzie określonego obszaru (w skali globalnej, regionalnej i lokalnej), korzystając ze źródeł informacji geograficznej lub własnej wiedzy;
- 6) formułuje wnioski na podstawie analizy informacji dotyczących zjawisk i procesów występujących w środowisku geograficznym;
- 7) przetwarza informacje geograficzne (np. rysuje wykres na podstawie danych liczbowych);
- 8) stosuje informacje geograficzne w celu rozwiązywania zadań praktycznych (np. oblicza odległości w terenie na podstawie skali mapy, wysokość względną, wartości mierników demograficznych);
- 9) przewiduje zmiany w środowisku geograficznym spowodowane czynnikami naturalnymi lub działalnością człowieka.

Wymagania egzaminacyjne z geografii z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych

I. TREŚCI

Lp.	Treści podstawy programowej	Wymagania Zdający:
1.	Geosfery i ich charakterystyka oraz funkcjonowanie systemu przyrodniczego Ziemi – zjawiska, procesy, wzajemne zależności, zmienność środowiska w przestrzeni i w czasie, strefowość geograficzna, kłęski żywiołowe, równowaga ekologiczna.	<ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje kształt i ruchy Ziemi ze szczególnym uwzględnieniem ich następstw dla środowiska geograficznego, 2) wykazuje się znajomością mapy fizycznej Polski, Europy i świata, 3) podaje przykłady zależności pomiędzy poszczególnymi sferami Ziemi, 4) wykazuje się znajomością podziału dziejów Ziemi na ery i okresy oraz przedstawia ważniejsze zmiany w środowisku geograficznym w przeszłości geologicznej Ziemi, 5) opisuje budowę wnętrza Ziemi, 6) wykazuje się znajomością procesów wewnętrznych wpływających na rzeźbę powierzchni Ziemi, 7) przedstawia zjawiska i procesy geologiczne zewnętrzne zmieniające rzeźbę powierzchni

		<p>Ziemi,</p> <p>8) opisuje podstawowe elementy budowy geologicznej (główne rodzaje skał, ich wzajemne ułożenie, struktury geologiczne),</p> <p>9) charakteryzuje podstawowe formy ukształtowania powierzchni Ziemi,</p> <p>10) przedstawia zjawiska i procesy zachodzące w obrębie atmosfery,</p> <p>11) opisuje czynniki geograficzne wpływające na zróżnicowanie klimatyczne kuli ziemskiej oraz charakteryzuje to zróżnicowanie,</p> <p>12) opisuje obieg wody w przyrodzie,</p> <p>13) przedstawia zróżnicowanie oceanów i mórz na Ziemi ze szczególnym uwzględnieniem Morza Bałtyckiego,</p> <p>14) charakteryzuje cechy sieci wodnej na lądach ze szczególnym uwzględnieniem Polski,</p> <p>15) wykazuje się znajomością cech i warunków powstawania oraz rozmieszczenia lodowców,</p> <p>16) opisuje zróżnicowanie gleb i roślinności na Ziemi,</p> <p>17) przedstawia przyczyny, skutki oraz obszary występowania klęsk żywiołowych na świecie,</p> <p>18) opisuje zmiany w środowisku geograficznym wywołane katastrofami ekologicznymi.</p>
2.	<p>Funkcjonalne i przestrzenne powiązania oraz wzajemne zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka, znaczenie podstawowych surowców mineralnych, typy gospodarowania w środowisku i ich następstwa na wybranych przykładach (stref, kontynentów, krajów), ze szczególnym uwzględnieniem Polski.</p>	<p>1) wykazuje się znajomością wpływu środowiska przyrodniczego na działalność gospodarczą człowieka w różnych skalach przestrzennych i czasowych,</p> <p>2) opisuje podział i występowanie surowców mineralnych oraz ich wpływ na działalność przemysłową ze szczególnym uwzględnieniem Polski,</p> <p>3) podaje przykłady racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania alternatywnych źródeł energii,</p> <p>4) przedstawia glebowe i klimatyczne uwarunkowania zróżnicowania sposobów gospodarowania w rolnictwie,</p> <p>5) opisuje wykorzystanie zasobów leśnych na Ziemi,</p> <p>6) charakteryzuje gospodarcze wykorzystanie zasobów mórz i oceanów,</p> <p>7) opisuje uwarunkowania rozmieszczenia i rozwoju przemysłu</p>

		<p>ze szczególnym uwzględnieniem Polski,</p> <p>8) wykazuje się znajomością wpływu czynników przyrodniczych, politycznych, gospodarczych, kulturowych i religijnych na sposoby gospodarowania w środowisku przyrodniczym,</p> <p>9) przedstawia zróżnicowanie sieci poszczególnych rodzajów transportu w zależności od warunków środowiska przyrodniczego,</p> <p>10) opisuje konsekwencje wpływu działalności gospodarczej człowieka na litosferę, atmosferę, hydrosferę, pedosferę i biosferę w różnych skalach przestrzennych i czasowych,</p> <p>11) opisuje i podaje przykłady działalności człowieka na rzecz odnowy biosfery i pedosfery.</p>
3.	Przyczyny i skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności na Ziemi, problemy demograficzne społeczeństw (ze szczególnym uwzględnieniem Polski), współczesne migracje ludności, urbanizacja, procesy przekształcania sieci osadniczej (wielkie miasta, suburbia, wyludnianie się terenów wiejskich).	<p>1) wykazuje się znajomością wpływu czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na zróżnicowanie rozmieszczenia ludności,</p> <p>2) przedstawia przyrodnicze i społeczno-gospodarcze konsekwencje rozmieszczenia oraz dużej koncentracji ludności na świecie.</p> <p>3) charakteryzuje zmiany tempa wzrostu liczby ludności i jego regionalne zróżnicowanie,</p> <p>4) opisuje ruch naturalny, strukturę zatrudnienia, strukturę demograficzną i społeczną oraz występowanie odmian człowieka na Ziemi,</p> <p>5) wykazuje się znajomością cyklu demograficznego oraz struktury płci i wieku w różnych fazach cyklu demograficznego,</p> <p>6) opisuje czynniki przyrodnicze i antropogeniczne kształtujące współczesną sieć osadniczą na świecie,</p> <p>7) przedstawia przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji na świecie,</p> <p>8) opisuje typy zespołów miejskich oraz cechy fizjonomiczne miast i obszarów wiejskich.</p>

4.	Świat w fazie przemian społecznych, gospodarczych i politycznych (modernizacja, restrukturyzacja, globalizacja), rozwój turystyki i rekreacji, współpraca między społecznościami, procesy integracyjne, zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego na świecie, konflikty zbrojne i innych zagrożenia społeczno – ekonomiczne.	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykazuje się znajomością współczesnej mapy administracyjnej Polski oraz mapy politycznej świata, 2) opisuje procesy restrukturyzacji i modernizacji na przykładzie polskiej gospodarki po 1989 roku, 3) charakteryzuje przemiany w przemyśle przetwórczym w Polsce i na świecie ze szczególnym uwzględnieniem przemysłu energetycznego i przemysłu zaawansowanych technologii, 4) przedstawia polityczne, gospodarcze i kulturowe aspekty globalizacji oraz jej wpływ na światową gospodarkę i życie ludności świata, 5) wykazuje się znajomością mierników poziomu rozwoju gospodarczego i jakości życia, w tym PKB i HDI, 6) opisuje zróżnicowanie rozwoju gospodarczego regionów i państw świata oraz jakości życia ludności świata, 7) przedstawia konsekwencje dysproporcji gospodarczych i społecznych pomiędzy regionami i państwami świata, 8) charakteryzuje konflikty zbrojne na świecie (obszary występowania, przyczyny i następstwa), 9) wskazuje międzynarodowe inicjatywy podejmowane w celu zakończenia istniejących konfliktów i przeciwdziałania powstawania nowych, 10) opisuje udział Polski w rozwiązywaniu konfliktów na świecie, 11) opisuje problem terroryzmu na świecie, 12) wykazuje się znajomością procesów izolacji, dezintegracji i integracji państw w Europie po 1989 r., 13) opisuje cele i formy działania ugrupowań integracyjnych na świecie ze szczególnym uwzględnieniem UE, NAFTA, OPEC, 14) przedstawia udział Polski w organizacjach międzynarodowych, 15) na przykładzie Polski opisuje współpracę międzynarodową na szczeblu regionalnym i lokalnym
----	--	--

		(euroregiony, „miasta i gminy bliźniacze”), 16) przedstawia ruch turystyczny w Polsce i na świecie – cele, motywy, intensywność rozwoju, uwarunkowania oraz konsekwencje rozwoju, 17) charakteryzuje przyrodnicze i antropogeniczne walory turystyczne Polski, 18) opisuje atrakcyjność turystyczną regionów turystycznych świata: Europy, Środkowego Wschodu, Azji Południowej, Azji Wschodniej i Pacyfiku, Afryki, Ameryki.
--	--	--

II. UMIEJĘTNOŚCI

Zdający potrafi:

- 1) wykorzystać terminologię geograficzną do opisu obiektów oraz przyczyn, przebiegu i skutków zdarzeń, zjawisk i procesów występujących w środowisku geograficznym
- 2) czytać ze zrozumieniem teksty zawierające terminologię geograficzną
- 3) odczytać i interpretować informacje pochodzące z różnych źródeł: mapy ogólnogeograficznej, mapy tematycznej, tabeli z danymi liczbowymi, rysunku, rysunku schematycznego, schematu, wykresu, diagramu, kartogramu, kartodiagramu, fotografii, przekroju, profilu, blokdiagramu, modelu przyczynowo – skutkowego, tekstu
- 4) rozpoznać obiekty, zjawiska oraz procesy przedstawione w źródłach informacji
- 5) określić na mapie położenie geograficzne obiektów lub obszarów, np. określić rozciągłość południkową obszaru
- 6) określić na mapie miejsca występowania obiektów oraz zasięg występowania zdarzeń, zjawisk i procesów, zachodzących w środowisku geograficznym
- 7) opisać obiekty oraz zjawiska i procesy zachodzące w obrębie litosfery, atmosfery, hydrosfery, pedosfery i biosfery, korzystając ze źródeł informacji i/lub własnej wiedzy
- 8) wyjaśnić na przykładach zależności między sferami Ziemi, np. między klimatem, glebami i roślinnością
- 9) przedstawić i wyjaśnić zróżnicowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz społeczno – ekonomicznych w Polsce i na świecie
- 10) wykazać związki między działalnością człowieka a stanem środowiska przyrodniczego
- 11) wykazać zależności między środowiskiem przyrodniczym a życiem i działalnością człowieka

- 12) porównać, czyli przedstawić podobieństwa i różnice między obiektami, obszarami, zjawiskami i procesami przedstawionymi w źródłach informacji
- 13) przedstawić informacje geograficzne w innej formie niż zostały podane, np. tworzyć wykresy na podstawie danych liczbowych
- 14) na podstawie dostarczonych informacji i własnej wiedzy uzupełnić źródło informacji, np. rysunek, tabelę z danymi liczbowymi
- 15) grupować według podanego kryterium obiekty, zjawiska i procesy występujące w środowisku geograficznym
- 16) wykonać obliczenia z zakresu orientacji w terenie, pogody i klimatu, ludności i gospodarki, np. obliczyć odległości w terenie, wysokości względne, wartości mierników demograficznych
- 17) opisać zdarzenia, zjawiska i procesy demograficzne, społeczne i gospodarcze zachodzące we współczesnym świecie, korzystając ze źródeł informacji i/lub własnej wiedzy
- 18) wykazać się znajomością współczesnej mapy politycznej świata
- 19) ocenić obecny stan środowiska geograficznego na podstawie podanych informacji i/lub własnej wiedzy
- 20) przewidzieć zmiany w środowisku geograficznym spowodowane czynnikami naturalnymi lub działalnością człowieka na podstawie podanych informacji i/lub własnej wiedzy, np. przewidzieć zmiany pogody na podstawie analizy map synoptycznych
- 21) formułować prawidłowości dotyczące zjawisk i procesów występujących w środowisku geograficznym na podstawie dostarczonych informacji lub własnej wiedzy
- 22) formułować wnioski dotyczące zależności między zjawiskami i procesami zachodzącymi w środowisku geograficznym na podstawie dostarczonych informacji lub własnej wiedzy, np. zależności rozmieszczenia osadnictwa od ukształtowania terenu.

III. OPIS EGZAMINU

Egzamin eksternistyczny z geografii jest egzaminem pisemnym, sprawdzającym wiadomości oraz umiejętności określone w *Standardach wymagań egzaminacyjnych do egzaminu eksternistycznego z geografii z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych* i polega na rozwiązaniu zadań egzaminacyjnych zawartych w arkuszu egzaminacyjnym.

Zadania zawarte w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzają:

- znajomość wiedzy w zakresie *środowiska przyrodniczego Ziemi, systemu człowiek – przyroda – gospodarka, ludności świata oraz przemian społecznych, gospodarczych i politycznych na świecie*
- umiejętność korzystania z różnorodnych źródeł informacji o *środowisku przyrodniczym Ziemi, systemie człowiek – przyroda – gospodarka, ludności świata oraz przemianach społecznych, gospodarczych i politycznych na świecie*
- umiejętność posługiwania się terminologią i faktografią do opisu i wyjaśniania wydarzeń oraz zjawisk przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych
- umiejętność dokonywania syntezy swojej wiedzy, a więc przedstawiania i oceniania wydarzeń oraz zjawisk przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych.

Opis egzaminu z geografii

Egzamin trwa 120 minut. Zdający otrzymuje arkusz egzaminacyjny, zawierający różnego rodzaju zadania zamknięte (wielokrotnego wyboru, na dobieranie, typu „prawda-falsz”) i zadania otwarte (krótkiej odpowiedzi i z luką). Część zadań zawierać będzie różnorodne źródła informacji (np. mapy, teksty źródłowe, tabele, wykresy, schematy, ilustracje, fotografie).

Zdający podczas egzaminu może posiadać ołówek i gumkę (wyłącznie do rysunków), linijkę i prosty kalkulator.

Zasady oceniania arkusza egzaminacyjnego

- 1) Rozwiązania poszczególnych zadań oceniane są na podstawie szczegółowych kryteriów oceniania jednolitych w całym kraju.
- 2) Za prawidłowe rozwiązanie zadań w arkuszu zdający może otrzymać maksymalnie 50 pkt.
- 3) Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

- 4) Ocenianiu podlegają tylko te fragmenty pracy, które dotyczą polecenia. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres polecenia nie podlegają ocenianiu.
- 5) W zadaniach krótkiej odpowiedzi, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną; jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, przykładów, itp.) niż to wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu mówi polecenie.
- 6) W zadaniach krótkiej odpowiedzi za podanie informacji (również dodatkowych, które nie wynikają z polecenia w zadaniu), zaprzeczających logice udzielonej prawidłowej odpowiedzi nie przyznaje się punktów.
- 7) Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
- 8) W zadaniach wymagających obliczeń sprawdzany jest nie tylko wynik, ale również wszystkie obliczenia, jeśli w poleceniu zawarto konieczność ich zapisania.
- 9) Prace egzaminacyjne oceniane będą w skali punktowej. Uzyskany przez zdającego wynik wyrażony w punktach przeliczany będzie na stopień szkolny według zasady opisanej w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2007 roku w sprawie egzaminów eksternistycznych*, §26. pkt 7.

Przeliczenia liczby punktów uzyskanych na egzaminie na stopień szkolny

Progi punktowe	Nazwa stopnia
47–50 pkt	celujący (6)
39–46 pkt	bardzo dobry (5)
31–38 pkt	dobry (4)
23–30 pkt	dostateczny (3)
15–22 pkt	dopuszczający (2)
0–14 pkt	niedostateczny (1)

- 10) Zdający zdał egzamin eksternistyczny z geografii, jeśli uzyskał z tego egzaminu ocenę wyższą od niedostatecznej.
- 11) Wynik egzaminu wyrażony w skali stopni szkolnych odnotowany będzie na świadectwie.
- 12) Wynik egzaminu ustalony przez okręgową komisję egzaminacyjną jest ostateczny.

IV. PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z GEOGRAFII

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 15 stron (zadania 1 –28). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Zdający podczas egzaminu może posiadać ołówek i gumkę (wyłącznie do rysunków), linijkę i kalkulator.
7. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **50 punktów**

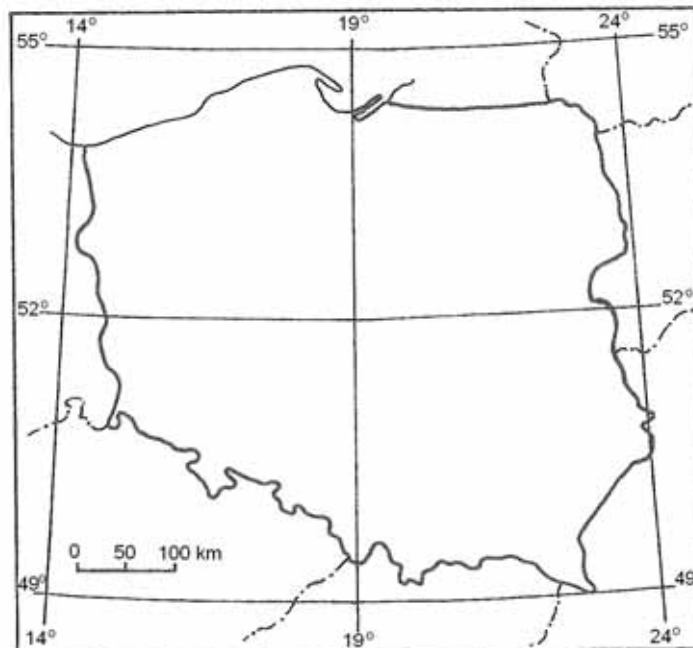
Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (2 pkt)

Rysunek przedstawia matematyczne położenie Polski.

Zaznacz cyframi na mapie konturowej Polski punkty najdalej wysunięte na północ (1), południe (2), wschód (3) i zachód (4).

Wpisz poniżej nazwy skrajnych punktów Polski wysuniętych najdalej północ i na wschód.

Punkty Polski najdalej wysunięte na:

1. północ		szer. geogr. 54°50' N
2. południe	szczyt Opołonek	szer. geogr. 49°00' N
3. wschód		dł. geogr. 24°08' E
4. zachód	zakole Odry k/Cedyni	dł. geogr. 14°07' E

Zadanie 2. (2 pkt)

Korzystając ze współrzędnych geograficznych skrajnych punktów Polski podanych w zadaniu 1. oblicz:

a) rozciągłość równoleżnikową Polski

b) różnicę czasu słonecznego między wschodnim i zachodnim krańcem kraju.

Zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

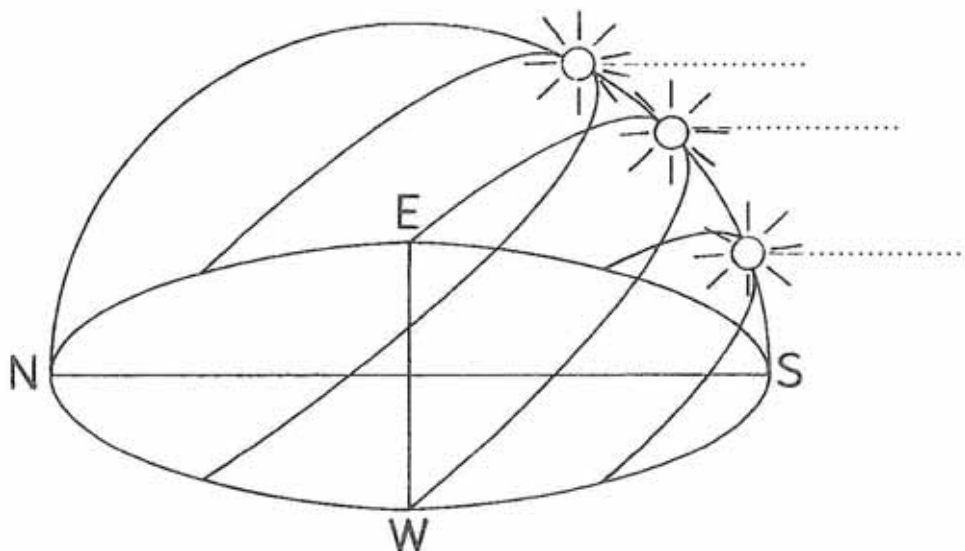
Rozciągłość równoleżnikowa Polski wynosi:

Różnica czasu słonecznego pomiędzy wschodnim i zachodnim krańcem Polski wynosi:

.....

Zadanie 3. (3 pkt)

Rysunek przedstawia łuki dzienne Słońca nad horyzontem w Polsce w pierwsze dni astronomicznych pór roku.

Na podstawie rysunku wykonaj poniższe zadania.

- a) Uzupełnij rysunek, wpisując w wykropkowanych miejscach cztery daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku.
- b) Napisz, w których z wpisanych powyżej dat obie półkule ziemskie są jednakowo oświetlone.

.....

- c) Podaj dwie daty spośród dni rozpoczęcia astronomicznych pór roku, w których występują największe różnice między długością dnia i nocy na Ziemi.

.....,

Zadanie 4. (2 pkt)

Powierzchnia Ziemi kształtowana jest przez geologiczne procesy wewnętrzne i zewnętrzne.

Podziel podane procesy geologiczne na zewnętrzne i wewnętrzne i wpisz je we właściwe kolumny tabeli.

- A. działalność lodowców i lądolodów
- B. trzęsienia Ziemi
- C. plutonizm
- D. ruchy masowe
- E. ruchy górotwórcze
- F. wietrzenie

Procesy geologiczne	
zewnętrzne	wewnętrzne

Zadanie 5. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę, dobierając do każdego z czynników rzeźbotwórczych jedną z podanych form rzeźby oraz proces, który doprowadził do jej utworzenia.

Formy rzeźby: wydma, dolina V-kształtna, pradolina, grzyb skalny.

Procesy rzeźbotwórcze: erozja, akumulacja.

Czynnik rzeźbotwórczy	Forma rzeźby	Proces rzeźbotwórczy
Woda płynąca		
Wody fluwioglacjalne		
Wiatr		
Wiatr		

Zadanie 6. (1 pkt)

Skały budujące skorupę ziemską ze względu na genezę dzielimy na trzy grupy: magmowe, osadowe i przeobrażone (metamorficzne).

Spośród podanych poniżej skał wybierz i zapisz nazwy skał magmowych.

sjenit, granit, marmur, bazalt, piaskowiec

Skały magmowe:

Zadanie 7. (1 pkt)

Oblicz wartość temperatury powietrza atmosferycznego na Wielkim Szyszaku (1509 m n.p.m.), jeżeli w Karpaczu (602 m n.p.m.) termometry wskazują 22°C. Przyjmij gradient temperatury 0,6°C/100 m. Zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 8. (1 pkt)

W powierzchniowych warstwach oceanu płyną ogromne masy wody, niczym gigantyczne rzeki – są to prądy morskie. Ze względu na temperaturę mają one istotny wpływ na klimat obszarów lądowych, obok których przepływają.

Wykreśl w nawiasach sformułowania błędne, aby utworzyć zdanie prawdziwe.

Południowo-zachodnie wybrzeża Afryki, Ameryki Południowej i Australii opływają prądy morskie (zimne / ciepłe), które (zwiększają / zmniejszają) sumę opadów rocznych.

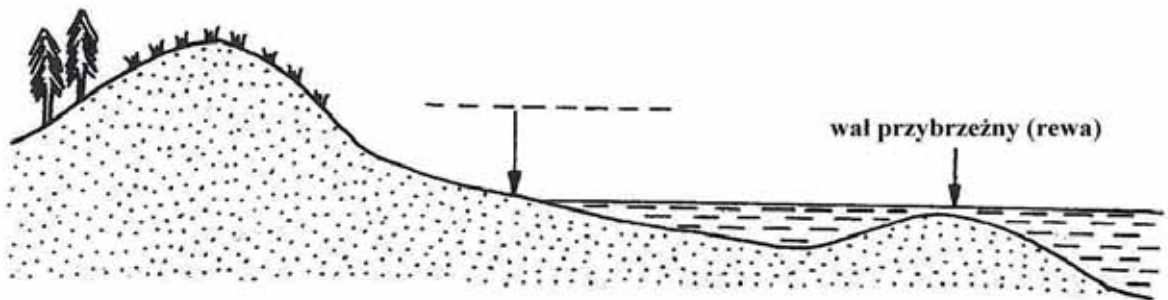
Zadanie 9. (2 pkt)

Rysunki I i II przedstawiają formy rzeźby, które można zaobserwować w strefie brzegowej morza.

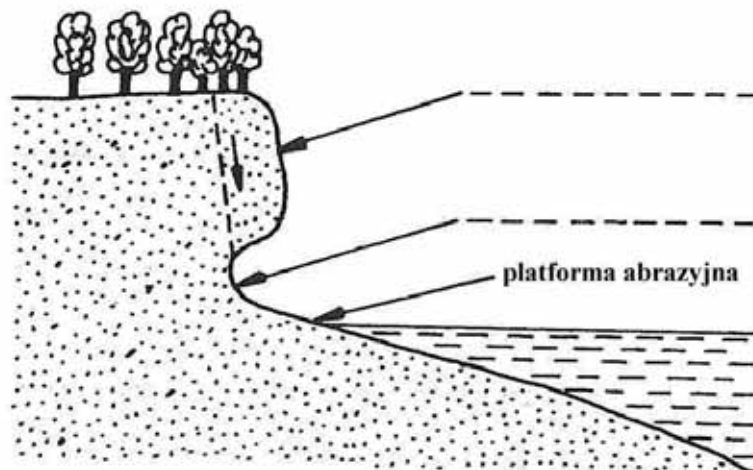
a) Uzupełnij rysunki nazwami elementów strefy brzegowej wybranych spośród podanych.

nisza abrazyjna, klif, plaża

I

II

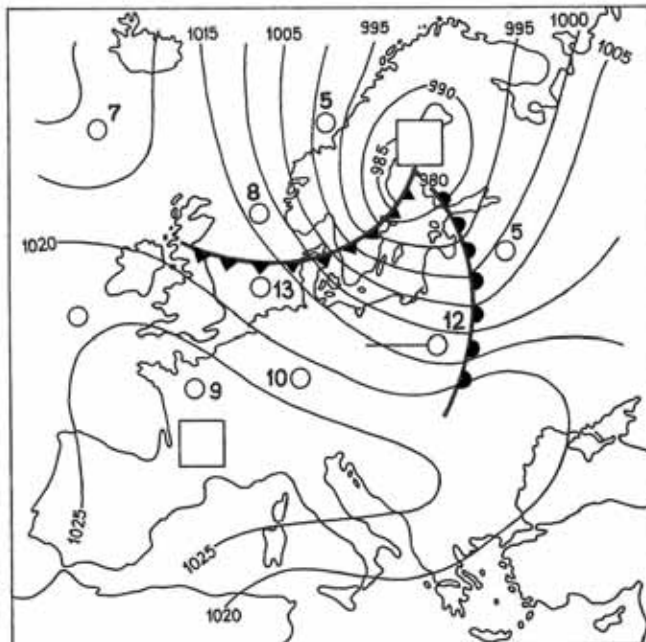
b) Wpisz do tabeli nazwy typów wybrzeży przedstawionych na rysunkach I i II oraz rodzaj działalności fal morskich, który doprowadził do ich utworzenia.

Nr rysunku	Typ wybrzeża (niskie / wysokie)	Rodzaj działalności (niszcząca / budująca)
I		
II		

Zadanie 10. (2 pkt)

Obserwacje pogody są prowadzone na stacjach meteorologicznych, a na ich podstawie opracowywane są mapy pogody (synoptyczne).

a) Wpisz na mapie synoptycznej Europy w pustych kwadratach N (niż) lub W (wyż) baryczny.

Oznaczenia

- 5 temp. w °C
- 990 — izobary /hPa/
- N niż baryczny
- W wyż baryczny
- front ciepły
- front chłodny
- ← kierunek wiatru

b) Dokończ zdanie odnoszące się do zmian pogody w Polsce, dobierając odpowiednie sformułowanie z podanych w nawiasach.

Podczas przechodzenia frontu ciepłego (wystąpiły opady deszczu / nie wystąpiły opady).

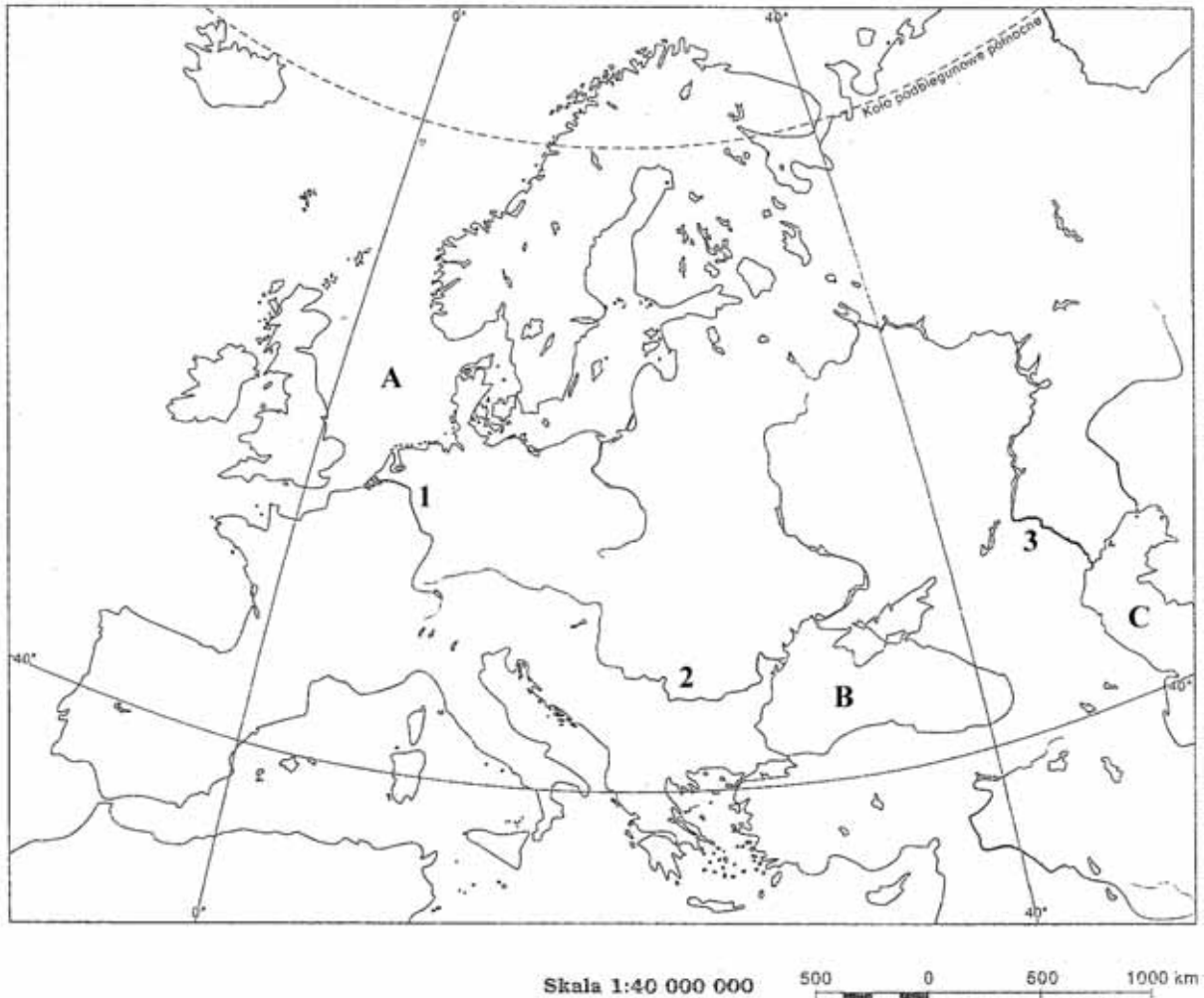
Zadanie 11. (2 pkt)

Na podstawie opisu charakterystycznych cech klimatu rozpoznaj strefy klimatyczne i wpisz ich nazwy do tabeli.

Charakterystyczne cechy klimatu	Strefa klimatyczna
Występowanie dni i nocy polarnych, brak klimatycznego lata, małe opady atmosferyczne.	
Gorąco i sucho przez cały rok, duże dobowe amplitudy temperatury powietrza.	
Średnie miesięczne temperatury powietrza utrzymują się na tym samym poziomie (ok. 25°C), wysokie opady atmosferyczne, klimatyczne lato przez cały rok.	
Bardzo zróżnicowane temperatury powietrza w ciągu roku, przewaga wiatrów zachodnich, cztery klimatyczne pory roku.	

Zadanie 12. (2 pkt)

Na mapie konturowej Europy cyframi (1–3) oznaczono rzeki, zaś literami (A–C) morza, do których te rzeki uchodzą.

Uzupełnij brakujące nazwy rzek i mórz, do których rzeki te uchodzą.

Nazwa rzeki	Nazwa morza
1.	A.
2.	B.
3.	C.

Zadanie 13. (1 pkt)

Okolo 3/4 wody wystepujacej na ladowach to woda slodka uwieziona w lodowcach i ladolodach. Wspolczesne lodowce i ladolody zajmuja okolo 10% powierzchni obszarow ladowych. Prawie w calosci pokrywaja one Antarktyde oraz Grenlandie.

Zapisz dwie zmiany, jakie moga nastapic w srodowisku przyrodniczym Ziemi, w przypadku ocieplenia sie klimatu i stopnienia wszystkich mas lodowych na Ziemi.

1.

.....

2.

.....

Zadanie 14. (1 pkt)

W rozmieszczeniu organizmow zywyh na Ziemi obserwujemy wyrazna strefowosc.

Podaj przyczyne wystepowania strefowosci swiata roslin i zwierzat na Ziemi.

.....

.....

Zadanie 15. (2 pkt)

Wymienionym zakladom przemyslowym przyporzadkuj czynniki lokalizacji, ktore sprzyjaja ich powstawaniu.

1. Zaklad farmaceutyczny

2. Huta aluminium

3. Cegielnia

A. baza surowcowa

B. wykwalifikowana sila robocza

C. dostepnosc energii elektrycznej

D. dogodne polozenie komunikacyjne

1. 2. 3.

Zadanie 16. (2 pkt.)

Oznacz zdania prawdziwe litera P, za falszywe litera F.

Plywy morskie stanowia alternatywne zrodlo energii.

Najwieksze na swiecie zloza diamentow wystepuja w Europie.

Wegiel brunatny jest glownym zrodlem energii elektrycznej na swiecie.

Najpospolitszym surowcem skalnym w Polsce jest piasek.

Zadanie 17. (2 pkt)

W XXI wieku, mimo wielkiego postępu technicznego, człowiek ciągle jeszcze nie jest w stanie żyć i pracować na wielu obszarach świata. Decydują o tym głównie warunki przyrodnicze.

Na mapie literami od A do F oznaczono wybrane obszary świata.

Wpisz do tabeli litery, którymi oznaczono obszary o warunkach przyrodniczych niesprzyjających życiu i działalności człowieka.

Podaj obok każdego z obszarów najważniejszy czynnik przyrodniczy, który ogranicza życie i działalność gospodarczą człowieka.

Obszar	Czynnik przyrodniczy

Zadanie 18. (2 pkt)

Spośród podanych cech rolnictwa podkreśl pięć cech typowych dla rolnictwa krajów wysoko rozwiniętych.

- A. niska towarowość
- B. wysoka kultura rolna
- C. nadwyżki w produkcji żywności
- D. rozwinięty przemysł przetwórczy
- E. dominacja produkcji roślinnej nad chowem zwierząt gospodarskich
- F. rozdrobnienie gospodarstw
- G. duże zużycie nawozów sztucznych
- H. wysoki wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie
- I. tradycyjne metody upraw
- J. dominacja gospodarstw specjalistycznych.

Zadanie 19. (2 pkt)

Tabela przedstawia dane statystyczne dotyczące powierzchni zasiewów, zbiorów i plonów pszenicy we Francji i w Kazachstanie w 2004 roku.

Wyszczególnienie	Francja	Kazachstan
Powierzchnia zasiewów w mln ha	5,3	10,0
Zbiory w mln ton	39,7	9,9
Plony w q/ha	75,8	8,2
Typ rolnictwa: (ekstensywny / intensywny)

Źródło: Świat w liczbach 2006/2007.

a) Wpisz do tabeli nazwę typu rolnictwa charakterystycznego dla każdego z podanych krajów.

b) Skreśl w każdym z nawiasów jedno określenie błędne, aby cechy charakteryzowały rolnictwo Kazachstanu.

Cechy rolnictwa Kazachstanu:

Efektywność (duża / mała)

Zbiory i plony (wysokie / niskie)

Powierzchnia zasiewów (mała / duża).

Zadanie 20. (2 pkt)

Większość dolin rzek należy do obszarów o warunkach szczególnie sprzyjających działalności gospodarczej człowieka.

Podaj cztery przykłady gospodarczego wykorzystania dolin rzecznych.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

4.

.....

Zadanie 21. (2 pkt)

Tabela przedstawia procentowy udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozie ładunków w Polsce w 2004 roku.

Rodzaj transportu	Procentowy udział rodzajów transportu w przewozie ładunków
kolejowy	21,0
rurociągowy	4,0
samochodowy	72,8
wodny śródlądowy	0,6
morski	1,6

Źródło: Świat w liczbach 2006/07.

Na podstawie danych statystycznych wykonaj wykres przedstawiający procentowy udział rodzajów transportu w przewozie ładunków w Polsce oraz opisz legendę wykresu.

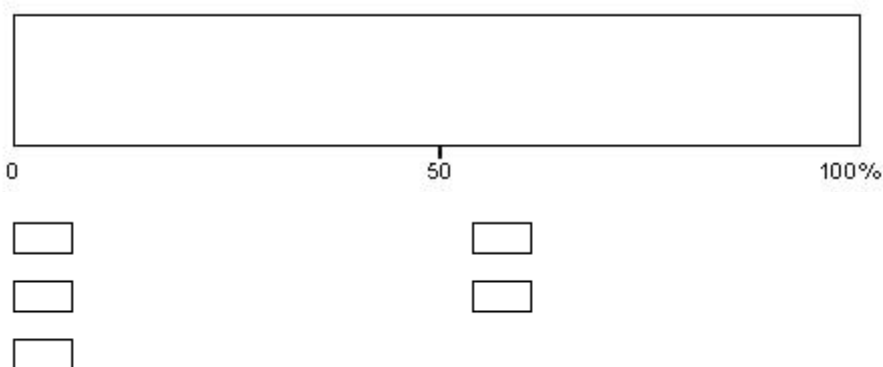
Zadanie 22. (1 pkt)

Tabela przedstawia liczby dotyczące wybranych cech ludności Polski w 2004 roku.

Urodzenia	Zgony	Imigracja	Emigracja	Przyrost rzeczywisty
354330	361950	9500	18900

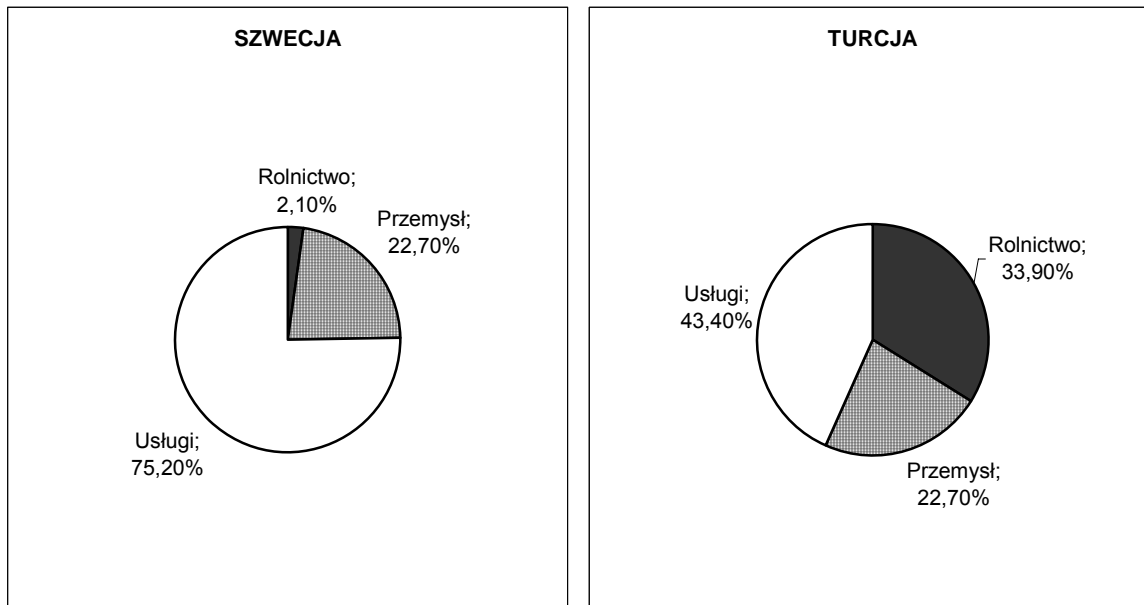
Źródło: Świat w liczbach 2006/07.

Oblicz przyrost rzeczywisty ludności Polski i wpisz wynik do tabeli. Zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

Zadanie 23. (1 pkt)

Diagramy przedstawiają strukturę zatrudnienia ludności w Szwecji i Turcji w % w 2003 roku.

Źródło: Świat w liczbach 2006/07.

Podaj, jakie zmiany w zatrudnieniu powinny nastąpić w Turcji, aby struktura zatrudnienia w tym kraju stała się podobna do struktury zatrudnienia krajów wysoko rozwiniętych.

.....

.....

.....

Zadanie 24. (2 pkt)

Poniższy tekst dotyczy sytuacji demograficznej Polski w latach 1950-1960.

Uzupełnij tekst określeniami wybranymi z podanych poniżej, aby otrzymać zdania prawdziwe.

Liczba ludności stanowi każdego kraju. W latach 1950-1960 liczba ludności Polski z powodu powojennego demograficznego. W latach 1950-1960 nasilił się proces, polegający na przemieszczaniu się ludności ze wsi do miast.

- malala, rosła, utrzymywała się na tym samym poziomie, niżu, wyżu,
saldo, potencjał, urbanizacji, deurbanizacji

Zadanie 25. (2 pkt)

Skreśl w nawiasach określenia błędne, aby utworzyć zdania prawdziwe dotyczące struktury narodowościowej Polski.

Polska to kraj (słowiański / germański).

Udział procentowy mniejszości narodowościowych w Polsce na początku XXI wieku jest (wyższy / niższy) niż w okresie międzywojennym.

Mniejszości narodowe stanowią (1,5% / 25%) ogółu ludności Polski.

Mniejszość białoruska mieszka głównie w województwie (podlaskim / lubelskim).

Zadanie 26. (1 pkt)

Na świecie jest coraz mniej obszarów i terytoriów zależnych.

Rozpoznaj na podstawie opisu terytorium zależne i podaj jego nazwę.

A. Największa wyspa świata położona u wybrzeży Ameryki Północnej, w ogromnej większości pokryta przez lądolód. Znaczna część terytorium położona jest poza północnym kołem podbiegunowym. Terytorium to należy do Danii.

Jest to

B. Jedyne terytorium zależne w Europie położone na Półwyspie Iberyjskim. Należy administracyjnie do Wielkiej Brytanii. Związane z historią Polski, gdyż u jego wybrzeży zginął w czasie II wojny światowej gen. Władysław Sikorski.

Jest to

Zadanie 27. (3 pkt)

Wpisz do tabeli podane poniżej kraje w kolejności od najwyżej do najslabiej rozwiniętych pod względem gospodarczym. Obok każdego z krajów zapisz podane informacje odnoszące się do zatrudnienia w rolnictwie i PKB na 1 mieszkańca.

Dane do uzupełnienia w tabeli:

- Kraje: Polska, Rumunia, Holandia
- Zatrudnienie w rolnictwie w %: 2,9; 35,7; 18,4
- PKB na 1 mieszkańca w \$ USA: 2600; 35600; 6600

Lp.	Kraj	Zatrudnienie w rolnictwie w %	PKB na 1 mieszkańca w \$ USA
1.			
2.			
3.			

Źródło: Świat w liczbach 2006/07.

Zadanie 28. (2 pkt)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst odnoszący się do planowanych inwestycji w Polsce w ramach programu „Infrastruktura i środowisko”.

Stawiamy na inwestycje w transport, ochronę przed powodzią i kanalizację, wydamy ponad miliard euro na energetykę – tak wykorzystamy pieniądze UE na rozwój infrastruktury. To wynika z rządowej listy 240 projektów, na które rząd będzie chciał wydać unijne dotacje.

„Infrastruktura i środowisko” – ten program wart ponad 27 mld euro ma dźwignąć polską infrastrukturę. Dzięki niemu powstaną w Polsce nowe odcinki autostrad, odcinki dróg ekspresowych, ponad 80 polskich miast, gmin dostanie pieniądze na lepsze i bardziej ekonomiczne gospodarowanie ściekami, kolejne 30 będzie miało dotacje na bardziej ekologiczną gospodarkę odpadami. Za unijne pieniądze będą modernizowane porty lotnicze, koleje dostaną pieniądze na remonty, zakupy taboru, zbudujemy rurociąg z Brodów do Płocka. Ma nim płynąć ropa naftowa, dzięki której możemy częściowo uniezależnić się od dostaw tego surowca z Rosji. Lista projektów, które przedstawił rząd, to w rzeczywistości obraz polityki transportowej, energetycznej i środowiskowej, którą będziemy chcieli prowadzić w ciągu najbliższych ośmiu lat.

Źródło: Gazeta Wyborcza XII'06

Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia a) i b).

a) Zaznacz poprawną odpowiedź.

Program „Infrastruktura i środowisko” dotyczy inwestycji w dziedzinach gospodarki:

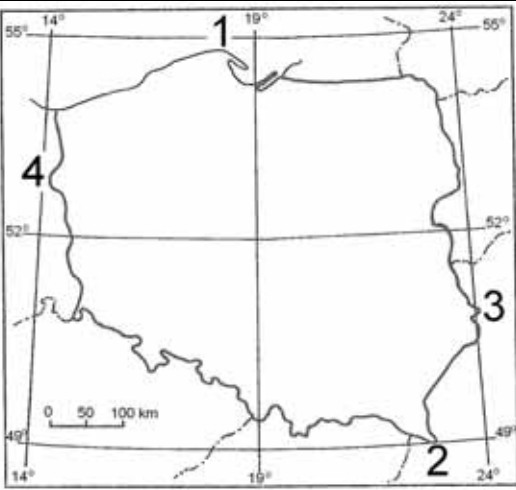
- A. górnictwo węglowe, przemysł chemiczny, transport.
- B. energetyka jądrowa, hutnictwo, przemysł spożywczy.
- C. energetyka, ochrona środowiska, transport.
- D. ochrona środowiska, przemysł lekki, transport.

b) Wymień trzy korzyści społeczno-gospodarcze, które Polska uzyska po zrealizowaniu programu „Infrastruktura i środowisko”.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

BRUDNOPIS

ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Nr zad.	Przewidywana odpowiedź	Punktacja	Kryterium zaliczenia odpowiedzi
1.	 <p>1. Przyl. Rozewie 3. Zakole Bugu (k/Horodła)</p>	0-2	<p>Za prawidłowe umieszczenie na mapie czterech cyfr oznaczających najdalej wysunięte punkty Polski 1 pkt</p> <p>Za prawidłowe uzupełnienie nazw punktów najdalej wysuniętych na północ i wschód 1 pkt</p>
2.	<p>a) Rozciągłość równoleżnikowa: $24^{\circ}08' - 14^{\circ}07' = 10^{\circ}01'$</p> <p>b) Różnica czasu słonecznego: $10^{\circ} \times 4 \text{ min.} = 40 \text{ min.}$ $01' \times 4 \text{ s.} = 4 \text{ s.}$ 40 min. 4 s. lub w zaokrągleniu 40 minut</p>	0-2	<p>Za prawidłowe obliczenie rozciągłości równoleżnikowej i poprawny wynik 1 pkt</p> <p>Za prawidłowe obliczenie różnicy czasu słonecznego i poprawny wynik 1 pkt</p>
3.	<p>a) od góry na rysunku: 22 VI, 21 III i 23 IX, 22 XII b) 21 III i 23 IX c) 22 XII i 22 VI</p>	0-3	<p>Za prawidłowe:</p> <p>a) uzupełnienie czterech dat 1 pkt</p> <p>b) podanie dwóch dat 1 pkt</p> <p>c) podanie dwóch dat 1 pkt</p>
4.	<p>Procesy zewnętrzne: A, D, F Procesy wewnętrzne: B, C, E</p>	0-2	<p>Za poprawne uzupełnienie procesów:</p> <p>– czterech, pięciu 1 pkt</p> <p>– sześciu 2 pkt</p>
5.	<p>Woda płynąca — dolina V-kształtna — erozja Wody fluwioglacjalne — pradolina — erozja Wiatr — wydma — akumulacja Wiatr — grzyb skalny — erozja</p>	0-2	<p>Za prawidłowo wypełnione:</p> <p>– dwa, trzy wiersze 1 pkt</p> <p>– cztery wiersze 2 pkt</p> <p>(Kolejność dwóch ostatnich wierszy jest dowolna)</p>
6.	<p>Sjenit, granit, bazalt.</p>	0-1	<p>Za prawidłowy wybór trzech skał magmowych 1 pkt</p>
7.	<p>$1509 \text{ m n.p.m.} - 602 \text{ m n.p.m.} = 907 \text{ m}$ $907 \text{ m} : 100 \text{ m} \approx 9$ $9 \times 0,6^{\circ}\text{C} = 5,4^{\circ}\text{C}$ $22^{\circ}\text{C} - 5,4^{\circ}\text{C} = 16,6^{\circ}\text{C}$</p>	0-1	<p>Za prawidłowe obliczenie i poprawny wynik 1 pkt</p>

8.	Do skreślenia: cieple, zwiększają.	0-1	Za prawidłowy wybór dwóch określeń 1 pkt									
9.	a) rysunek I - plaża rysunek II - od góry: klif, nisza abrazyjna b) <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <thead> <tr> <th>Nr rysunku</th> <th>Typ wybrzeża</th> <th>Rodzaj działalności</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I</td> <td>niskie</td> <td>budująca</td> </tr> <tr> <td>II</td> <td>wysokie</td> <td>niszcząca</td> </tr> </tbody> </table>	Nr rysunku	Typ wybrzeża	Rodzaj działalności	I	niskie	budująca	II	wysokie	niszcząca	0-2	a) Za prawidłowe opisanie trzech elementów na obu rysunkach 1 pkt b) Za prawidłowe wpisanie czterech określeń do tabeli 1 pkt
Nr rysunku	Typ wybrzeża	Rodzaj działalności										
I	niskie	budująca										
II	wysokie	niszcząca										
10.	a) b) wystąpiły opady deszczu.	0-2	a) Za uzupełnienie elementów na mapie 1 pkt b) Za poprawną odpowiedź 1 pkt									
11.	<table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td>Strefa klimatyczna</td> </tr> <tr> <td>okołobiegunowa</td> </tr> <tr> <td>zwrotnikowa</td> </tr> <tr> <td>równikowa</td> </tr> <tr> <td>umiarkowana</td> </tr> </table>	Strefa klimatyczna	okołobiegunowa	zwrotnikowa	równikowa	umiarkowana	0-2	Za rozpoznanie stref klimatycznych: – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt				
Strefa klimatyczna												
okołobiegunowa												
zwrotnikowa												
równikowa												
umiarkowana												
12.	1. Ren 2. Dunaj 3. Wołga A. M. Północne B. M. Czarne C. M. Kaspijskie	0-2	Za podanie nazw rzek 1 pkt Za podanie nazw mórz, do których rzeki uchodzą 1 pkt									
13.	Np.: – podniesienie się poziomu wszechoceanu – zalanie obszarów nizin nadmorskich – zmiana klimatu na bardziej wilgotny.	0-1	Za podanie dwóch zmian 1 pkt									
14.	Np.: Strefowość świata roślin i zwierząt spowodowana jest występowaniem stref klimatycznych na Ziemi.	0-1	Za podanie przyczyny ... 1 pkt									

15.	1 – B, 2 – C, 3 – A.	0-2	Za właściwy dobór czynników lokalizacji: – dwóch 1 pkt – trzech 2 pkt								
16.	P, F, F, P.	0-2	Za prawidłowe oznaczenie zdań – trzech 1 pkt – czterech 2 pkt								
17.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Obszar</th> <th>Czynnik przyrodniczy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>Np.: – suchy klimat – występowanie obszarów pustynnych – niedostek wody.</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>Np.: – wybitnie wilgotny klimat – wysokie temperatury powietrza – nieurodzajne gleby.</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>Np.: – bardzo niskie (ujemne) temperatury powietrza w ciągu całego roku – pustynia lodowa – niedostatek światła – silne wiatry.</td> </tr> </tbody> </table>	Obszar	Czynnik przyrodniczy	A	Np.: – suchy klimat – występowanie obszarów pustynnych – niedostek wody.	B	Np.: – wybitnie wilgotny klimat – wysokie temperatury powietrza – nieurodzajne gleby.	F	Np.: – bardzo niskie (ujemne) temperatury powietrza w ciągu całego roku – pustynia lodowa – niedostatek światła – silne wiatry.	0-2	Za prawidłowe uzupełnienie wierszy tabeli: – dwóch 1 pkt – trzech 2 pkt
Obszar	Czynnik przyrodniczy										
A	Np.: – suchy klimat – występowanie obszarów pustynnych – niedostek wody.										
B	Np.: – wybitnie wilgotny klimat – wysokie temperatury powietrza – nieurodzajne gleby.										
F	Np.: – bardzo niskie (ujemne) temperatury powietrza w ciągu całego roku – pustynia lodowa – niedostatek światła – silne wiatry.										
18.	B, C, D, G, J	0-2	Za prawidłowy wybór cech: – trzech, czterech 1 pkt – pięciu 2 pkt								
19.	<p>a) Francja – intensywny Kazachstan – ekstensywny</p> <p>b) Do skreślenia: Efektywność – duża Zbiory i plony – wysokie Powierzchnia zasiewów – mała</p>	0-2	<p>a) Za prawidłowe określenie typu rolnictwa dla obydwu krajów 1 pkt</p> <p>b) Za wykreślenie trzech błędnych cech 1 pkt</p>								
20.	Np.: – tereny rekreacyjne – tereny rolnicze (łąki i pastwiska, pola uprawne) – budowa portów dla żeglugi śródlądowej – budowa elektrowni wodnych.	0-2	Za podanie przykładów gospodarczego wykorzystania dolin rzecznych – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt								

21.	<p>Np.:</p> <p>UWAGA: Oznaczenia legendy są przykładowe.</p>	0-2	<p>Za narysowanie wykresu 1 pkt Za opisanie legendy..... 1 pkt</p>												
22.	$354330 - 361950 = -7620$ $9500 - 18900 = -9400$ $-9400 + (-7620) = -17020$	0-1	<p>Za poprawne obliczenie przyrostu rzeczywistego 1 pkt</p>												
23.	<p>Np.: Większość osób zatrudnionych w rolnictwie powinna znaleźć pracę w usługach.</p>	0-1	<p>Za poprawny wniosek ... 1 pkt</p>												
24.	<p>Kolejno: potencjał, rosła, wyżu, urbanizacji</p>	0-2	<p>Za prawidłowe uzupełnienie miejsc: – trzech..... 1 pkt – czterech..... 2 pkt</p>												
25.	<p>Do skreślenia: – germański – wyższy – 25% – lubelskim</p>	0-2	<p>Za skreślenie błędnych określeń: – dwóch, trzech 1 pkt – czterech 2 pkt</p>												
26.	<p>A. Grenlandia B. Gibraltar</p>	0-1	<p>Za podanie dwóch prawidłowych odpowiedzi 1 pkt</p>												
27.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kraj</th> <th>Procent zatrudnienia w rolnictwie</th> <th>PKB na 1 mieszk. w \$ USA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Holandia</td> <td>2,9</td> <td>35600</td> </tr> <tr> <td>Polska</td> <td>18,4</td> <td>6600</td> </tr> <tr> <td>Rumunia</td> <td>35,7</td> <td>2600</td> </tr> </tbody> </table>	Kraj	Procent zatrudnienia w rolnictwie	PKB na 1 mieszk. w \$ USA	Holandia	2,9	35600	Polska	18,4	6600	Rumunia	35,7	2600	0-3	<p>Za prawidłowe uzupełnienie wierszy tabeli: – jednego 1 pkt – dwóch 2 pkt – trzech 3 pkt</p>
Kraj	Procent zatrudnienia w rolnictwie	PKB na 1 mieszk. w \$ USA													
Holandia	2,9	35600													
Polska	18,4	6600													
Rumunia	35,7	2600													
28.	<p>a) C. b) Np.: – usprawnienie transportu drogowego - powstanie nowych odcinków autostrad i dróg ekspresowych – ekologiczna gospodarka odpadami – modernizacja portów lotniczych – nowe miejsca pracy przy realizacji inwestycji – rozwój gospodarki – poprawa jakości infrastruktury.</p>	0-2	<p>a) Za poprawny wybór odpowiedzi 1 pkt b) Za podanie korzyści 1 pkt</p>												